

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Place SIMONFFY-ház a város-házával szemben

HIRDETÉNYEK.

előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok valamint a lap szellemi részét illető minden közlemények ide intézendők

Bérmentelen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVŐ PÁRT KOZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:	
Egész évre	10 frt — kr
Félévre	5 frt —
Negyedévre	2 frt 50
Egy hóra	1 frt —

Hirdetési díj:

Öt-hasábozpetitor egyszeri beigtatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 30 kr
Nyiltér 4 hasáboz petitorért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szerda, április 30.

85. szám.

Kortessvilág.

(—) Ki van bontva országszerte a kortes zászló; megindultak a kapacitálások, még most ugyan csak egy a nagyjából általános körvonalakban, hanem majd későbbben aztán szűkebb körre szorul a magyarázat, míg végre majd az egyéni tisztesség rovására megyen, mint a hogy ez már nálunk magyaroknál divatban van. Ez előtt a műveltség kisebb fokán, ólmos botokkal ment a kapacitálás, bevették egymás fejét s nem egyszerű rendszeres fűtykös háborúvá fejlődött ki a dolog, melynek sok ember élt esett áldozatul. Ma már a műveltség magasabb fokán, csak egymás becsületét igyekeznek a kortes urak lerántani s bemázolni; a hájába ugyan nem markolásznak senkinek, csak a becsületét szedik szét, csak abba gázolnak, — az igaz ügy rovására.

Azt hiszik, hogy ezzel már eleget tettek kötelességüknek, sőt többet hisznek, azt nevezetesen, hogy vétenének a szent szabadság eszméje, vétenének a nemzet ezeréves múltja ellen, ha nem úgy cselekednének, a mint cselekesznek. Hát ez a különbség a jelen és mult között. A multban nem bántottak a kortesek egyebet csak egymás hátát és fejét, a jelenben pedig nem bántanak egyebet, csak egymás becsületét.

Sokszor mondtuk már, hogy ha az volna a korteskedésnek alaphangja, hogy: „lásátok atyámfiai, az az ellenpárt is szereti a hazáját, az is nemzete boldogítására törekszik, csak hogy az az ut, mely oda vezet nagyon hosszal; mi tudunk egy sokkal rövidebb utat odáig melyen sokkal hamarabb célzt lehet érni, hát jertek s kövessetek minket.“ Hát ha így beszélnének, úgy a korteskedés ellen nem lehetne semmi kifogásunk és a mi fő a nép nem gyűlölné meg politikai ellenfelét; nem tekintené azt a magán életben is halálos ellenfelének. Így

eltudná a nép választani a politikát a magán élettől, becsülné ellenfelét is, mert meg volna róla győződve, hogy az is jó hazafi.

Politikai életünknek az a sötét árnya van, hogy nem a felebaráti szereteten nyugszik, hanem azon gyűlöletes elven: a ki velem nincsen az ellenségem. Nem ellenfelnek nézik egymást az ellentétes nézetűek hanem ellenségek. És ez a mi magán életünknek is megölő betitje. Ez az okaszámítalan szomorú viszálykodásnak, melylyel az életben oly gyakran találkozunk. Ez a mi politikai életünk rákfenéje, melyet kivágni első kötelessége lenne a sajtónak.

Oly fennen kérkedünk mai napság a lovagiassággal, oly sokszor hangoztatjuk, hogy mi lovagias nemzet vagyunk, hogy szinte zúg bele a levegő, és ugyan mivel tudjuk azt meg is mutatni? Azzal talán, hogy ha egyik a másik tyukszemére hág párbajt vívna, vagy ha egyik hangosabban beszél, mint a másik, hát párbajra, kardra, golyóra, ágyura hívja egymást?

No már mi abban a nézetben vagyunk, hogy ez csak ferde kinövés — hogy ne mondjuk — csudálatos kinövés a lovagiasság eszméjének. Mi azt tartanánk lovagiasságnak, ha az ellenfél, nem beszélne ellenfeléről, úgy mint elítélendő gonoszról, hanem beszélne arról, hogy, mint megbecsülendő jellemes emberről.

Hát azt kérjük már most, hallotté valaha halandó ember, több rosszat, több becsstelenséget egy csomóban, mint a mennyit a magyar ellenlé a kormány-pártra rak? Lehet-e a rossz a k olyan fogalmát feltalálni, melylyel ne illeték volna már azt a magyar kormányt az ellenzékéről?

Lovagiasság ez? Hol van itt a magyar ember lovagiassága? Nem lehet

ebben feltalálni egy mákszemnyit sem abból, nem lehet ebben árnyékát sem felfedezni annak a mi tisztesség. Korteskedés ez aljas fegyverekkel; korteskedés ez olyan uton, mely végződik a családok nyugalma romjain. Mi ezen uton nem követhetjük az ellenzékét. Ezt a dicsőséget pedig nem irigyljük tőlük.

Országgyűlés.

Budapest április 29.

Az országgyűlés mindkét háza ülést tartott ma.

A főrendiház átvette a képviselőház jegyzője által hozott ipartörvényjavaslatot. Aztán az igazoló bizottság több rendbeli jelentése olvastatott föl számos királyi meghívót kérő ügyében s végül felolvastatott a hármashuzottaság jelentése a szeszdó törvényjavaslat ügyében, melynek tárgyalása esztörtökre tüzetett ki.

A képviselőház folytatta a tegnap megkezdett vitát a fegyházak építéséről.

Lázár Ádám egy hosszú beszéddel untatta a gyér hallgatóságát. Természetes, hogy a törvényjavaslatot elveti; valamint Herman Ottó is, ki erősen kikél korunk túlzott humanizmusa ellen. Azt állítja, hogy a rabokkal való humanus bánás mód és a sajtó az oka a számos bünténynek. Pauer igazságügy miniszter Hermann Ottó megjegyzéseire azt viszonozza, hogy a kormány a sajtó ellen mitsem tehet mindaddig míg a törvény korlátai közt mozog.

Ezzel az általános tárgyalás befejeztett. A részletes tárgyalásnál Irányi ismételte indítványát, hogy az építésekre szükséges költségek a fegyencz alaphól csak kölcsönökön vetessenek át.

Miután az igazságügyminiszter újra előadta az alaphól fegyház építése ellen felhozott érveit s miután Kőrösi Sándor tartott egy igen érdekes és fontos beszédet a humanizmusról a büntető jogban, a törvényjavaslat változatlan elfogadtatott.

A ház aztán elfogadta a szájezi szegényügyi törvényt valamint a Fiumében építendő új házak adómentességéről szóló törvényjavaslatot. Ezután tárgyalatott a fővárosi nagy

kötről s a Duna jobb partján építendő új házak adómentességéről szóló törvényjavaslat.

Herman Ottó kikél a főváros nyomorúságos egészségügyi viszonyai ellen, mire a miniszterelnök találon jegyezte meg, hogy az indítványozott építkezések épen a főváros egészségügyi viszonyainak javítására fognak szolgálni.

Hojtsi Pál azt véli, hogy az egész törvényjavaslatnak semmi más célja nincs, mint a szegény embereket kiüzni lakásaikból. Ha Budapestből nagyvárost akarunk csinálni, hát ott van arra a célra a belváros hanem a külvárosokat ne zavarják ki az ő kisvárosias életfeltételeikből.

Tiszta miniszterelnök szólót felvilágosítja, hogy most nem egy új törvényjavaslatról van szó, hanem a 13 év előtt már megszavazott nagy körut kiépítéséről. A kormány és a fővárosi hatóság különben minden kitéhető módon gondoskodni kíván apróbb lakásokról.

Ország Sándor előadó számokkal kimutatja, hogy az egész lebontandó vonalon mindössze nincs negyven ház, az is oly rongyos, hogy egészségi szempontból különben is le kellene bontani nagy részét.

A törvényjavaslatot a ház általánosságban elfogadta.

A trónörökspár utazása.

Belgrád, ápr. 28. A szerb udvari tisztviselők, méltóságok és küldöttség fogadtatása a trónörökös pár által az új királyi palota nagytermében ment vége. Milan király személyesen mutatta be Rudolf trónörökösnek valamennyi kiválóbb szerb egyéniséget; Stefánia trónörökös pedig az urakat Garasanin miniszterelnökkel mutatta be magának. A trónörökös minden egyes bemutatott megnyerő megszólítást intézett; Riszticesel szemben megjegyezte, hogy örvend megismerhetni azt a szerb államférfit, a ki az önálló Szerbia részéről az első szerződést kötötte meg az osztrák-magyar monarchiával. A fogadtatások alkalmával jelen volt Natalia királyné is. Miután a királyi pár visszahúzódt, gr. Khevenhüller osztrák-magyar követ bemutatta a diplomácia testület tagjait. Ezután az osztrák-magyar gyarmat küldöttsége fogadtatása következett. A küldöttség tagjai voltak: Brankovics György, Falics Lukács, Foichtner Ferencz, Gruber József, Heutschl Gilbert, Jankovics Endre, König Ignác, Münch Sámuel, Niko-

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Két kitűnőség a Zápolya korából.

(Történeti tanulmány.)

Írta: gróf VAY DÁNIEL.

(Vége.)

A főpap nézetét és indokait úgy ismertette Ferdinándnak, kit sürgetett; mindezekelőtt Izabellát elgátisa ki; ellenkező esetben a Kassa felől vész jósol; ellenbe a törököt illetőleg megnyugtatta, hogy ez — jelen évbe támadni nem fog; ezt bizton tehettem, mert alato politikája most is sikerült, Hájrdá pasa octóber közepén írta: „Bár Ferdinánd árulással vádolt, mi tudjuk ez nem igaz! Csánád átadását meggyőződünk, hogy alázadó Petrovics volt. Ezért bár parancsunk volt — miután az adót befizette, — Erdélybe nem mentünk, sőt ettől az oláh és moldvai vajdákat is eltilottuk.

Fraternek tekintélye, úgy Solimán, mint Ferdinánd előtt magasra emelkedett! mit ér? a király tölgyet apró fergek emészti. Castaldónak gyűlöletét, — a főpaptól átpártolt titkár — Pesthy Frigyes vádjaival fokozta. Castaldo a törökkel szövetséges Fráter irányába Ferdinándnak utasítását kéri. A főpap mintha bele nézett volna Castaldó rágalmába — ezt fényesen megezáfolta, midőn Déván octóber 20-án a németekhez 60,000 erdélyi vitézzel csatlakozott. A tévedéséről begyőzött Castaldo családja teremtő erélyét. És Ferdinánd követi még Déván átadták az ígért bíbornoki főveget, kik Frater egyszerűsmind esztergomi primás-érsek kinevezetéséről megörvendeztettek.

Fráter hálijába diszlóvéseket tétett; de mert ezen ünnepeleknél — Castaldó ri-

rimánkodására sem ölt fel bíbornoki díszét, ennek irigységét és gyanuját ismét felkeltette; ki sietett Ferdinándnak érkezett azon választat felhasználni, hogy „míg áruláson nem kapja az egyházfejedelmet, hódolatot szineljen, ellenkező esetben tegye el láb alól.“

Ferdinánd egyesült nagy magyar és kis német hadai november 5-én bevették Lippa városát: a fellegvárba 1500 törökkel bevult Uleman pasa, — ha seregével szabad elvonulásról biztosították, hódolatot késznek nyilatkozott. Fráter György jól ösmerte úgy Ferdinándnak tehetetlenségét — mint félté Solimán bosszuját — ez okból a feltetlen megadást követelő Castaldo tanácsának ellenére, Uleman hadaival — miután Becse és Beeskereken kieresztette — szabadon bocsátotta, sőt a táborát kikísértette.

A sikereit irigylő Castaldó és Pallavicini meggyilkolását elhatározták! Fráter az erdélyi hadakat hazaindítá; Castaldo és Pallavicini utasításának ellenére Lippát elhagyta; Fráter sötét árnyékként követték, s hadaikkal magukat az alvinczi kastélylyal szemben elszáncolták. Innen rágalmazták. Fráter igazolására Marosvásárhelyre 1551. decz. 21-re erdélyi Ferdinánd pedig ugyanezen okból 1552 február 2-ára magyar országgyűlést hirdettek, ki Fráter Györgyöt Bálint napra magához rendelte.

Castaldo és Pallavicini attól tartva, hogy ha a lángeszű Fráter Ferdinánddal találkozik, játékat elvesztik, — azért az elhatározott gyilkosságuk mielőbbi kivételét elvégezték. — Ezért az érkező törökkövet elöl, a mezőségre Fráter vezénylete után sem voltak el.

A főpap hadait téli szálasaikra ereszte, 1551 dec. 13-án csekély diszkisértevel alvinczi kastélyába érkezett. — A Castaldohoz pártolt írrok Márk Antal deczember 17-én az egyházfejedelmek látogatására érkezett Castaldot és Pallavicini bejelenté, egyszerűsmind a reggeli ájtatosságot végző főpapnak

egy Bécsből érkezett igen fontos sürgönyt nyújtott át és midőn Fráter György az iratért nyult, törét nyakába dőfé. — A 70 év körüli öreg pap, gyilkosát földreperpte, hivtitkára Vass Ferencz segítségért kiáltott, de ahelyett Castaldónak elrejtett czinkosai Compeggio, Scaramuccia, Mercada, Morino törtek be, kik a páratlan államférfiának életét számtalan törzsúrassakkal kioltották, egyszersmind Vass Ferenczet is meggyilkolták. Hüllájának fület Mercada leszelve, ez Ferdinándnak küldetett.

A csontkitt test a gyilkosságának színterén 75 napon át temetlen rothadt, miután a szerzetesek Gyulafehérvárra szállították, sirkövére „omnibus moriendum“ két szót vésték.

A hazát 23 éven át megtartó nagyférfinak gyilkosait, sőt e miatt Ferdinándot is, III. Gyula pápa egyházi átokkal sújtotta; minek kihirdetését a császári befolyás a pörnek bevégeztesig felfüggesztette. Ezen négy Cardinál előtt folyt bünperből kitűnik, hogy Fráter György 300,000 aranyat hagyott hátra, hogy Castaldókat azon szörnyettetre — a politikai gyűlölség felett — és inkább talán a kínesei utáni vágy ösztönözte. A gyilkosság után erélyesen fellépő III. Gyula a bünöket szépitgető Frátert vádoló gyilkosainak találon jegyezte meg, „ha a Cardinal oly rossz ember volt, miért ajánlották épen hóhérai egyházfejedelmekre? Az erélyesen megkezdett bünperben a bírák buzgalma a császárnak fáradhatlan avatkozásai alatt megtört, sőt a pápának erélye is kihűlt; az 1552. évben kihirdetett ítélet Fráter gyilkosait felmentette, de a Nemesis boszuló keze többeket sújtott. Pallavicini törökfogságba esve bot és vesszőütéseket szenvedett. Márk Antal hazájában akasztófára került, a fülveső Mercadának jobb kezét levágták, később egy vadkan meglölte. Scaramucciát a Pro-

venceban saját katonái felkonozolták. — Marino Piemontban lefejeztetett.

A meggyilkolt Fráter Györgynek történeti nagysága pedig századok után kimagaslak.

Polgári házasság Amerikában.

A becsületes Crockers Natsaniel teótölt talpig jogász és bíró volt.

Az ur isten 10 parancsolatja nem volt neki egyéb, mint az isteni törvények „1—10 s-a vétséges és súlyos kihágások“ tárgyában s az emberek csak akkor lettek szemében érdekesekek, ha magukat általa elítéltették. Műnyelvébe annyira beleélté magát, hogy a pincér ellen, ki neki rossz pálinkát hozott, mindjárt „megkísértett mérgezés“ iránti vádat állapított meg, a mosonét pedig, ki a „tisztát“ pontosan el nem hozta, azonnal a „személyes szabadságnak jogtalan fogvatartás általi korlátozása“ miatt el is ítélte.

Tetőtől talpig keménynyaku, megvesztegethetlen volt, csupán bizonyos szeszben bővelkedő ital-fajok iránt táplált ellenállhatlan hajlamot, azonban ez is csak az „alkohol tartalmú folyadékok meghamisítása körüli előforduló esetek kipuhatolása“ iránti hivatalos buzgalmatól eredt.

Tehát ezen nevezetes bíró hivatott meg a jó Zack s a kis Becky Steward lakadalmára, hogy áldását adván szövetségükre, őket a házasságnak kavicsal kipárnázott karszékebe installálja.

A meghatározott órában pontosan szobepett Nathaniel ur a fényesen kivilágított szobába, arczában örömsugárral, talán előzreteben bizonyos „alkoholtartalmú folyadékok“ bőségének, melyek körül hivatásának megfelelőleg, vizsgálólólag és behatólólag fog működhetni.

Egyszerre elnémult a zene és megérke-

lies Miklós, Philipp Albert, Radosavlejevics Lázár, Radulovics Uasa és Szalay Nándor. Wysocki főcsonul, a küldöttség vezetője a trónörökösparhoz a következő beszédet intezte: „Végtelen boldognak érezve magunkat, hogy csász. kir. fenségeit itt az idgen földön személyesen üdvözölhetjük, a Belgrádban időző osztrákok és magyarok e küldöttség által óhajtták hódulatukat ő fenségeik lábaihoz tenni. Általános a lelkesedés ő fenségeik jelenléte felett, siet mindenki részeseülni abban a szerencsében, hogy fenségek előtt megjelenhessen. A megjelenteknek hódolatjeljes halája e ritka és várva-várt ki-tüntetést szavaiban csak gyenge visszhangra találhattak. — Rudolf trónörökös feleletében kiemelte, hogy mennyire örveud itt osztrákokat és magyarokat láthatni kö-zöni rokonszenűk és ragaszkodásuk nyilvá-nítását; ugyan ez érzellettel találkozott egész útjában mindenütt, a hol osztrákokkal és magyarokkal érintkezett. Ez fellette kellem-es és örvedetes tapasztalat volt, a mely-ről ő felségének jelentést fog tenni. A trón-örökös a küldöttség egyes tagjait bemutat-tatta magának és ő is valamint a trónörö-kösné is, minden egyes bemutatotthoz szí-ves megszólított inteztet. A magyarokkal kizárólag magyarul beszélte. A fenséges-pár a fogadtatás után a régi konakba hajta-tott és fél óráig időzött a királyi párnál, mire visszindultak az új palotába, hol idő-közben a fődött, téli kerté alakított udvar-ban előkészítették a reggeli 30 terítéssel.

A reggeli után Stefánia főhercegné és Rudolf trónörökös a belgrádi körök számos kiváló hölgyét fogadták, a kik csaknem mind-nyágon nemzeti viseletben, aranyhimzésű uj-jaskában jelentek meg. Három óra felé zárt kocsi-ban a várba hajtottak, az egész uton a sűrű tömeget képező embertömeg által, mely daczára a szakadozó esének helyt állt, a leg-élénkebben és legnagyobb lelkesedéssel üdvö-zöltetvén. Az egész útvonal szintén zászló-diszbem pompázik; két diadalív is volt fölál-lítva. A várba érkezés után egy nagy tereben bemutatatták a tisztikart. A kiállítás a vár-ból nem volt teljesen élvezhető, mivel a Dana és Száva egyesülésének és hátterének külön-ben oly pompás képe most teljesen ködbe veszett. A vár előtti feusikon a tüzoltóság volt föllítva. A szakadó eson kívül csipős hideg is állott be, minek következtében a topesideri népünnepe, melyre nagyszerű előkészületek tettek, nem tartatik meg.

A vár megtekintése után a vendégek visszatértek az új királyi palotába, a hol a nagy tereben az ország minden vidékét jellemző nemzeti öltözötti tíz csoport volt felállítva ama vidéki lakosok köréből, a kik kik az elmaradt topesideri népünnepre Bel-grába jöttek. A vendégek és a kíséret élénk érdeklődéssel szemlélték a festői népvisele-tek, a melyeket a király maga magyarázott meg. Meglepetően új képet e csoportok ugyan nem mutattak, a szerbek Magyarországon és Dalmátiában sokkal szebb és gazdagabb népviselettel bírnak, mindamellett ethnog-raphiai szempontból érdekesek voltak e csoportok. Nemskára ezután megkezdődött a felvonulás az ebédhez, Stefánia trónörökös-né az ebéd előtt a régi konakba ment, a mely-nek helyiségeit teljesen a vendégek részére rendezték volt be. A 60 terítékes ebéd szin-tén a fedett udvaron tartatott. Milán ki király felköszöntötte kedves vendégeit a ki-

zett az idő, midőn Jack Andrews és Becky Steward ama fenemített karszéke Nathaniel ur segélyével be fognak helyeztetni.

A társaságot — a nagy percz eléré-ében — szent borzadás futotta végig. — Voltak, kik aggodva tekintének a nemes bírora, miután volt alkalmuk tapasztalni, hogy ő, megérkezése óta mostanáig mily tántorithat-lan erélylyel igyekezett az italok meg-vagy meg nem hamisítottágáról magának meg-győződést szerezni, mely alkalomra tanul-mánya tárgyát bizonyítatlan számu bordeuxi borral telt palackokat szemelt ki.

Ö nemessége tehát felemelkedett széké-ből, bár nehezen látszott e biztos alapu socialis positiót elhagynia, s midőn szemét kis-sé tévőzva végig legettette a gyülekezeten, megakadt a county-sheriffen, (megyei béke-bíró) ki a vendégek közt állott.

Minosunk ép elég nemes nedvet folyósi-tott magába, hogy az előveendő hivatalos funkcionak tulajdonképeni jellegét elfelejtse, de a sheriff jelenléte — úgy látszik — esz-be juttatta azt. Bizonyos acta-terhes pillan-tást vette tehát e jeles egyéniségre, mialatt az általa képviselt bünygyi törvényesek tra-ditói, lelke előtt végig látszottak lebegni, szólt vala ekkép.

„Mr. sheriff! a törvényesek egybegyült, vezesse elő a vádlokat.”

A társaságon a bámulat moraja zajlott végig a sheriff pedig igyekezett ő kegyel-mének megmagyarázni a situatió tulajdonké-peni mivoltát.

A jelenet vidorabb fordulatot vett volna, ha a völegény ezen zavar alatt meg nem ugrik a szomszédba, hogy egy régi barát bu-caustetjén vele egy pohárt kocczintson.

Valaki megsugta ezt a vén Nathanielnek, s hallatszott azonnal: „Mr. sheriff! ön elő-vezetendi Zack Andrews urat, ellenállás ese-tében pedig kezére bilincset teend.” — S az előtte zavarban és szemeslütve álló meny-asszonyhoz fordulva, folytatá: „Mint látszik ön a vádló, no csak térjen magához; az el-csábított ártatlanság mindig védelemre talá-

ket fogadhatni reájánézve anélkül, hogy nagyobb öröm, mert ő már oly gyakran igénybe vette az osztrák-magyar monarchia uralkodójának szí-ves vendégszeretét és most nyílik első íz-ben alkalmá a Habsburg-ház méltó sarját és annak nejét magánál üdvözölhetni. Szerbiá-nak oka van, hogy ez eseménynek jobban örüljön mint bármely ország, mert a szomszéd-os monarchiának köszöni a szerb nemzet esaknem létét, miután annak népei Szerbiá-val egyesülten sikerrel küzdöttek a török hatalma ellen. Joggal hiszi, hogy az osztrák-magyar monarchia trónörökösparjának eléggé ki nem emelhető, nagyra becsülendő jelenlétét az utóbbi években követett politi-kaik eredményének tekintheti. A trónörökös-francia nyelvben a királyi párra mondott felköszöntésben válaszó kijelentvén, hogy nagy örömmel jött az osztrák-magyar mo-narchia kipróbált barátjához. Köszönetet mond a barátságos fogadtatásért, melyről ő felsé-gét őszinte örömmel fogja értesíteni. Óhajja, hogy Milán király a haladás és felvirágoz-tatás eddigi útján vezesse tovább Szerbiát és hogy boldoggy tege az. Poharat Szer-biára és a Szerbiában uralkodó párra emeli. E közben az egész városban láthatóvá lett a pompás kilivágás, habár a dühögő vihar számtalan lampiont és világító készüléket megsemmisített. A faklyásmenet elmaradt. Este 9 órakor utnak indult a trónörökös-par. A király és királyné elkisértek vendégeiket a hajóra, hol szívjelesen búcsút vettek tőlük.

Debreczeni iparosok az orsz. kiállitáson.

Bejelentések a debreczeni kerületi kiállitási bi-zottságnál 1884. márczius 1-től bezárólag márczius 31-ikéig.

(Folytatása a „Debreczeni Ellenör”-ben közlött névsornak.)

I. Debreczeni kiállitók.
I. csoport. Mezőgazdaság.
Gazdasági tanitész, Barcsay Miklós, Pongor István, Rickl Antal, Öry Mihály, Öry József, Steinfeld Ignác, Pálffy Ferencz, Boldog István, Dalmy Károly, Hutfless Kázmér, Ábrahám László, Vásáry István, Balla Mihály, Molnár Sándor, Káposz János, Boldog Sándor, Kovács Ferencz, Kovács Ferencz, Kertész János, Possert János, Debreczen sz. kir. városa, Rickl Antal.

II. cs. Kertészeti, szőlőszeti.
Bíró Pál.

III. cs. Élő állatok.
Jámber Ferencz, Magyar Gábor, Faragó András, Kiss Mihály, Jóna István, Harsányi István, Zöld János, Polgári András, Szabó Sámuel, Csáky György, Szabó Miklós, Dely Mátyas, Trácsy György, Szöke István, Kövesdy János.

IV. cs. Állati termények.
Szabó Mihály, Domokos Kálmán, Kovács Péter, Hortobágyi sajtszövetkezet.

V. cs. Vegyeseti ipar.
Jóna Sámuel, Bignió János.

VIII. cs. Élelmiszerek.
Szabó Mihály, Kolda János.

IX. cs. Borszeszes italok.
Huber József, özv. Swoboda Józsefné.

ezen törvénysek előtt, míg Massachusetts-ben igazság uralkodik.

„Erre látma támadt; a bíró utolsó szavaival hivatalos felszólalások és nem hivatalos nevetésre adtak alkalmat, s a rend csak néhány percz múlva állított helyre, miután ő kegyelme „nehány csepp” által magához látszott tért.

A rend helyre állítván, kezdi a törvény embe lassu, vontatott hagon: „Zack Andrews, ... Zack Andrews ... Kéjjen föl — van önnek — valami — mentességére ... szolgáló kifogása?”

„Az ördögbe kiáltott közbe a sheriff, — hisz ezt az embert nem az akasztófával, hanem a menyasszonyával kell összeadni.”

Nathaniel ur e szavakra szemesiptetve egy merész fordulatot tett, szólván: „Zack Andrews — akarja ön Beck-Becky Stevartot — hitestársul; mondja igaz lelkére.”

„Zack fejevel igenlően bólintott.”

„Becky Stevard — kívánja ön ez ember ... megüntető ...”

A sheriff felvilágosítólag közbeavatott.

„Miss Becky” — folytató zavartalannul Nathaniel — „kivánja ön szívéből. lelkéből — Zack Andrewst férjének?”

„Hiszen tudja, hogy akarom” — kaczagott a kis Becky.

„E szerint ön elíteltetik ...”

„De Mr. Crockers!”

„Azaz — úgy önöket férj és nőnek nyilvánítom ... legyen igalmas az Isten szegény lelküknek ... sheriff, vezesse el az elíteltet.”

A társaság ujjongott, Zack és Becky pedig egymás nyakába borultak esökölözva.

Mr. Crockers azonban mélabusan egy pohár groggott ömlesztett elűnt társai után: „Ej haj!” mormogá bosszusan — „látja she-riif ur — nehéz — szomorú hivatal a bíró tiszte — de fiat justitia, — pe-percat mundus.”

Katz Lajos, özv. Báthly Imréné, Schönfeld Fülöp, Balassa Károly, Fehér Herman, Szliuka István, Nemes Kálmán.

I. cs. Agyag-üvegi ipar.
Tóth Bálint.

XI. cs. Vas- és fémi ipar.
Fazekas József, ifj. Fodor István, Dolozsilek János, Szilágyi József, Preiser Salamon, Tóth és Megyesi.

XIII. cs. Bőr ipar.
Mayer Ferencz, Nagy János.

XIV. cs. Papiros ipar.
Dávidházy Kálmán, Pongrácz Géza, Telegdy László.

XV. cs. Fonó és szövő ipar.
Waldmann Márton.

XVI. cs. Ruházati ipar.
Soukupf Ferencz, Varga Lajos, Tóth Ferencz, Nagy Lajos, Bányai Lajos, Szlanecz József, Rekovics Zsigmond, Mórítz Bertalan, Pásztor József, Mártinyi Lajos, Salamon Elek, Kiss István, Nagy András.

XVII. cs. Butor ipar.
Kovács Sándor, Szekeres András, Harsányi István, Kovács Imre.

XVIII. cs. Dísz mü ipar.
K. Tóth Sámuel, Lőrincák László, Szölössy György.

XIX. cs. Sokszorosító ipar.
Telegdy K. Lajos, Egey István, Gondy és Egey, Debreczen sz. kir. város könyvnyomdájá, Debreczeni Ellenör könyvnyomdájá.

XXIII. cs. Jár müvek.
Ungváry József, Kovács József, Urbányi Ferencz, Kéki István, Rácz Sámuel, Bácsi András, Kollát Imre.

XXXIV. cs. Gépi ipar.
Kollát Imre, Molnár Ambrus, Ujváry Dániel.

XXIX. cs. Házi ipar.
Kapéczy Pálné, Kapéczy Pál, Gál Lajos, Mayer Ferencz, özv. Gáspár Ignác, Kereskedelmi és iparkamara.

II. Vidéki kiállitók.
I. csoport. Mezőgazdaság.

Kölcey Kálmán Mikola, Somoskeőy Antal Vetés, Kolozsvary Károly Szatmár, Antal Dániel Szatmár, Laczkó László Szatmár, Unger József Szatmár, Böszörményi Elek Szatmár, Szerdahelyi Ágoston Szatmár, Szuhányi Lajos Csenger, Járuy Ödön Császló, Jákey Mór Géberjén, Jákey Kálmán F. Gyarmat, Szöke Barna Udvari, ifj. Böszörményi Sándor Pettyén, Gottesman Jenő Pusztá Hetze, Horthy Gyula T. Szalka Lónay Sándor N. Lónya, Bárczay József Bárcza, Lónay Ödön urad. Nagy Lónya, Gr. Lónay Gábor N. Lónya, Gulácsy Dezső Beregszász, Péchy Endre Beregszász, Lónay Géza Som, Horváth István Hete, Galgóczy Pál Balazsér, Horthy László M. Kászony, Fodor Elek Sz. Ardó, Ferenczy Lajos Fekete-Patak, Tihor Sándor Fekete-Patak, Br. Perényi János Nagy-Szöllös, Dr. Hagara Viktor Nagy-Szöllös, Besky Emil Nagy-Szöllös, Br. Perényi Zsigmond Nagy-Szöllös, Horthy Vilmos Sz. Vég-Ardó, Ujhelyi Ödön T. Ujhely, Diószeghy Sándor Ér-Dengeleg, Bleuer Mór Ibrány, Bleuer S. és Groák Zs. Buj, Baczó József Tasnád, Gazdasági egyesület Sz. Somlyó.

Hajduvármegye községei, Kállay Kornél Farkasaszó, Inecz Károly Zovány, id. gr. Dessewffy Miklós Basahalom, Schwarz Sámuel Gyulaj, Mandel Ede és Társa Nyír-Bátor, Közbirtokosság H. Böszörmény, Bernáth István H. Pályi.

II. cs. Kertészeti szőlőszeti.
Mike István Pecen, Nagy László Sz. Somlyó, Inecz Károly Zovány, Közbirtokosság H. Böszörmény.

III. cs. Élő állatok.
Bárczay József Bárcza, Bleuer Mór Ibrány, id. gr. Dessewffy Miklós Basahalom, Mandel Ede és T-sa Ny. Bátor, Schwarz Mór Mátészalka.

IV. cs. Állati termények.
Nagy Gyula Szatmár, Mártonffy Zsigm. Varsoloz, Fried Izidor H. Böszörmény, Győrössy Mihály H. Hadház, Poroszlay Zoltán H. Hadház.

VII. cs. Vegyeseti ipar.
Méder és Aitnédár N. Bánya, Leichtman testvérek Riesika, Sturcz János H. Szoboszló, Mandel Ede és T-sa Nyirbátor.

VIII. cs. Élelmiszerek.
Gőzmalom társulat Szatmár, Nagy Gyula Szatmár, Lánckzy Sándor Szinérváralja, Bröszter Jakab Sz. Somlyó, Inecz Károly Zovány, Fried Izidor H. Böszörmény, Schwartz Mór Mátészalka.

IX. cs. Borszeszes italok.
Keresztes András Szatmár, Haller Ottó és Weisz Gáspár Szatmár, Rosenfeld Hermin Szatmár, Tajnel Ödön Beregszász, Guthy Ferencz Beregszász, Jobszty Gyula Beregszász, Gulácsy Dezső Beregszász, Lónay Géza Som, Horváth István Hete, Galgóczy Pál Balazsér, Dr. Hagara Viktor N. Szöllös, Diószeghy Sándor Ér-Dengeleg, Baczó József Tasnád, Leitner Zsigmond Sz. Kraszna, Szabó Ferencz Sz. Somlyó, Gazdasági egyesület Sz. Somlyó, Nagy Domokos Kraszna, Mandel Ede és T-sa Nyirbátor, Fried Izidor H. Böszörmény, Kállay Kornél Farkasaszó.

X. cs. Agyag-üvegi ipar.
Fazekas ipartársulat Zilah, Bicskey Antal T. Ujlak, Bujdos György T. Ujlak, Nagy Lajos N. Bánya, Fazekas ipartársulat N. Bánya.

XI. cs. Vas- és fémi ipar.
Eiuhorn Márton Szatmár, Nagy István N. Szöllös, Marmarosi János N. Szöllös, Eggenberger Norbert T. Ujlak, Naubauner testvérek Nyiregyháza, Schnotzer János Nyiregyháza, Böllönyi József H. Böszörmény, Szilágyi Sándor H. Böszörmény, Kondor József H. Böszörmény, Rásó Károly Nádudvar, Kemetsey Károly Nádudvar.

XII. cs. Fái ipar.
Varga József Zilah, Héé Károly T. Ujlak, Zinger Adolf N. Szöllös, Kádár ipartársulat N. Bánya, Szabó Márton H. Böszörmény.

XIII. cs. Bőr ipar.
Szabó Bálint Szatmár, Szilágyi V. Sándor Zilah, Arvai József Zilah, Kádár István Zilah, Csetnek István Zilah, Szgyártó György Zilah, Vajnóczky Ferencz M. Sziget.

XV. cs. Fonó és szövő ipar.
Jakab Mihály Szatmár, Várdi Sándor Szatmár, Ujvárosi Ferencz Zilah, Stenczel István T. Ujlak, Hurezik József T. Ujlak, Sejovics Károly M. Sziget, Molnár Dániel H. Böszörmény.

XVI. cs. Ruházati ipar.
Róth Fülöp, Polyáuszky Miklós, Guttman Herman, Siehmann Dávid, Österreicher Benjamin, Asztay Sámuel, Spitz Ignác, Kosztelnik István, Széles Endre, Fekete József, Deutsch Jakab, Tóth István, Eggenberger Gyula Szatmáról, Bányai Gyula, ifj. Ferenczy András, Kürthy Károly, Szabó An-ral, Ujhelyi Kálmán, Tisztavári Mór, Csizsar Sámuel, Bíró Lajos, Tiszavári Mór, Csizsar Sámuel, Héder Lajos, Szabó Sándor, Sepey Károly T. Ujlak, Rosenberger Sámuel N. Károly, Jótékony nőegylet N. Bánya, ifj. Kovács József N. Bánya, Vértessy Miklós M. Sziget, Vince Márton, Nagy Ferencz Sz. Somlyó, Csobai László, Juhász Imre H. Böszörményből, Kovács Sándor, Papp Lajos Nádudvar.

XVII. cs. Butor ipar.
id. Kádás József Szatmár, Ujvály Lajos, Pataky Sándor Zilahról, Czelsz Éde N. Szöllös, Reszegey Mihály, Lengyel János, Gauter Tivadar T. Ujlak, Littetszky Pál N. Károly, Schwarz Vilmos, Szarvady Sándor M. Sziget, Matkó Elek H. Böszörmény. XXI. cs. Tudományos eszközök.
Berky Gyula Szatmár.

XXIII. cs. Jár müvek.
Pivnyik István, Ripper András, Pivnyik András, Kuhorek Sámuel, Nagy Pál Nyiregyháza, Meiselsz Márton Nádudvar.

XXIV. cs. Gépi ipar.
id. Kádás József Szatmár, Varga József T. Ujlak, Hinsenkampkrú Nyiregyháza, Zilahi Gábor H. Böszörmény, Vakla Sándor Szatmár.

XXIX. cs. Házi- és gépi ipar.
ifj. Homonnay Pál, id. Homonnay Pál, Szabó Bálint, özv. Kosztelnik Jánosné, Szabó Erzsébet, és Craveez Erzsébet Szatmár, Katona Miklós Nagy-Károly, Jótékony nőegylet N. Bánya, ifj. Hoffer Antal, Krausz Sarolta M. Sziget, Szaplonczay Pálné, Vincz Gyuláné Dragomérfalva, Gyenge János Petrova, Juga János, Pap Tótyer A. Vissó Nagy Ferencz Nagyatfal, Lázár Sztíky Cornelia, Lázár Gyula Nádudvar, H. Nánás.

Munkakiállítás.
Eggenberger Gyula, Koós István, Schwarz Herman, Belendötky István Szatmár, Csontos Ignác, Budaházy Ferencz, Oláh Ferencz, Tóth Mihály H. Böszörmény.

A tiszántuli egyházkerület közgyűlése.
— Negyedik nap. —
Debreczen 1884. ápril 30.

A közgyűlés tagjai közül számosan már elutazván, a mai ülés a főiskola kistanács-teremben tartott meg esékely érdeklődés mellett, a világiak közül alig volt más jelen a főgondnok Vályi János, Degenfeld József gr. Ráda y Gedeon gr. Thaly Kálmán, Bernát István Ritook Zsigmond s Simonffy Imrén kívül. A jegyzőkönyv hitelesítése után főgondnok indítványára a tárgyszorozott el-térve, hogy annak jobban lehessen határozni az egyházkerületi tanügyi bizottság tanári választásokról szóló javaslattételei felett, legelőször is a gazdasági tanács jegyzőkönyve megvizsgálására kiküldött bizottság által tudomás és határozathozatal végett kiemelt tárgyak vétettek elő. Ezek legnagyobb rész-ben hagyományokra és alapítványokra vonatkoznak, melyek közül első helyen felemlítjük Tóth Antalt és neje Simonffy Polyxena alapítvány-leveletét, kik kölcsönöségi 25 1/2 és szepesi 5 1/2 nyilas összesen 174 holdnyi bir-tokaikat a hasznélvezet kikötésével a kol-légium általános oktatásai céljára javára örök tulajdon joggal átruházzák, ugye nagylekű alapítvány, mint a Kardos Kőnyves Tóth fél 1000 forintos alapítvány, Saapi Sámuel 700 fortos, Bodó Sámuel 200 fortos, Debreczen város közönségének a tápintézet javára tett ösz-i könyörödmánya, Lichtshein Márton örökös-einek és a debreczeni pénztintézetek kegyes ado-

mányai hálás-tak. Ezzel kap-datok, hogy a-évenként — idején — gy-czeni főiskola-zetekben.

Az egy-nevezett általa-de mindezzel nézve többek-hogy azok-hogy annálmi-tavaszi közgy-reseknek meg-Olvastat-resése, hogy-az egyes egyh-nek nem tesz-bizonyos 10-fozásaikat. — bizott intéz-ditani, az ill-mellett oly-gben forogni l-

A gazda-kollégium nagy-szobor áll, eg-A főisko-évi számadás-tagu bizottsá-feld József gr-zsef és Lukác-és Dr. Király-

Tárgyalá-a mult 1882-ujjonnan vála-készítse é el,vasoljja, vagy p-vaslata szery-1883. febr. 24-d-üs S. ideigle-az év végeig-annak készítés-mond, Dégenf-

Aron ez otób-Gyula s Győr-lebb a júliu-gadják el. E-vaslata.

Olvastat-könyvének az-pénztár kezale-javasolja. Szó-egyes könyvile-Saapi Sámuel-monffy Imre fe-zott a kettős-ügvet a gazda-csolatban meg-vagyon leltár-julius elsejéről-lyi János indit-legium takaré-kély perente-zőbb műveltet-Saapi Sámuel-tárgyhoz, s a-gygytjonst-hogy milyen ö-földbirtok vás-az új kölcsön-giummal köten-tételeit foglalj-

A gazda-ker felhivatik-uzve, mikép-tanári állomást-attott, hogy az-teleknek” azon-könyvtár javár-küli Sabász a-ból kiadni sz-ialaptökeinek g-

A déva-vtik, hogy a re-gi fedezése v-1100 frtányi g-hesse le.

Ezzel egy-pénztárnok ir-jhelő 2 krajcz-urak intézkedj-

Egyház-közfelkiállítás-lasszatott me-szorgalommal-czey Pál helye-

Békés-igazgató a va-ter által az-tankerület ig-nári állomást-bizottsági tag-keületnek ho-közönsége s v-tudomásul sz-

Délután-zárt ülést tar-nak végével k-holnp délelött-

— Debr-ság. Ilyen is-ref. egyházker-az új középisk-igazgató által-a királyi legfő-

mányai hálás örvendetes köszönettel fogadták. Ezzel kapcsolatosan határozatilag kimondották, hogy az egyházak megkérjük a felekezeti — kivált a termékek beszállítás idején — gyűjtéseket rendeztetni a debreczeni főiskola táptintezete javára a gyűltekezéseken.

Az egyesek és egyházak által az ügyvezető átalakítási költségekre megajánlott de mindezekre be nem fizetett tartozásokra nézve többek felszólalása után kimondották, hogy azok a kollégiumi pénztárnok által hogy annál inkább és gyorsabban a jövő évi tavaszi közgyűlésig behajtathassanak, az espedeknek megküldesnek.

Olvastatták a főiskolai ügyvéd megkezdése, hogy vajjon peres uton behajthatja-e az egyes egyházaktól melyek kötelezettségüknek nem tesznek eleget, a főiskola követeléseit, vagy pedig megengedheti-e nekik, hogy bizonyos 10 vagy 20%-kal törlesztetik tartozásaikat. Az ügyvédnek saját belátására bízott intézkedni az ügyben és pert is indítani, az illető espedes előleges tudósítása mellett oly egyházak ellen, melyeknél veszélyben forognak látja a kollégium pénztét.

A gazdasági tanács felhatalmaztatik a kollégium nagy lepedesarnokának, hol a Petőfi szobor áll, egyszerű kifosztására.

A főiskolai pénztárook 1881. és 1882. évi számadásainak felülvizsgálására egy 5 tagu bizottság küldetik ki, mely Degenfeld József gr. elnöke alatt Szerelemy József és Lukács Ödön espedes, Farkas Antal és Dr. Király Ferenc világi tag urakból áll.

Tárgyalás alá került azon kérdés, hogy a múlt 1882-dik évi számadást egészen az ujonnan választott pénztárnok György Elek készítse-e el, a mint a gazdasági tanács javasolja, vagy pedig a felülvizsgáló bizottság javaslata szerint állítsák össze az új, hogy 1883. febr. 24-ig Varga L. ökösei; júliusig Hegedűs S. ideiglenes pénztárnok. s attól fogva az év végeig az új pénztárnok köteleztessék annak készítésére. Vallyi János, Ritóok Zsigmond, Degenfeld József gr., Kiss Albert, Kiss Áron ez utóbbi módot pártolják, Békésy Gyula s György Elek az ellőbit, kik legelőbb a július 1-sejéig való lezárást fogadják el. Elfogadtatik a küldöttség javaslata.

Olvastatták a gazdasági tanács jegyző könyvének azon száma, mely a kollégium pénztár kezelésére új szabályzat készítését javasolja. Szóba jött, hogy a kettős vagy egyes könyvitel fogadtassék-e el; a gyűlés Saapi Sámuel és Degenfeld József gr. Simonffy Imre felszólalása után ellene nyilatkozott a kettős könyvitelnek s átteszik az ügyet a gazdasági tanácshoz; ezzel kapcsolatban megbízatik, hogy gondoskodjék a vagyon feltárának elkészítéséről az 1883 évi július elejéről szóló számadás alapján. Vallyi János indítványozza, hogy miután a kollégium takarékpénztárakban levő tőkéi esélyeire perentet jóvedelmeknek, gyümölcsözőbb műveletet kellene azokkal végrehajtani. Saapi Sámuel és Simonffy Imre szövegezték a tárgyhöz, s a gazdasági tanács megbízott, hogy nyujtsin be arra nézve javaslatot, hogy milyen összeg erejéig lehetne hasznos földbirtok vásárlást eszközölni. Olvastatták az új kölcsönzési szabályzat, mely a kollégiummal köntendő kölcsönzési műveletek feltételeit foglalja magában.

A gazdasági tanács és főiskolai énekkar felhívatik, hogy adjon javaslatot arra nézve, mikép lehetne állandó ének és zenetanári állomást szervezni; egyttal elhatározottak, hogy az énekkar által keresett bevételnek azon része, mely eddig az anyakönyvtár javára fordítottak, valamint a Tököl Sábász alapítványból évente ösztöndíj-ból kiadattal szokott 10 frt 50 kr az énekkar alapítványának gyarapítására használandó fel.

A déva-ványai ekklesiának megengedték, hogy a reá a kollégium építése költségei fedezése végett kivett 2 kros illeték 1100 frtnyi összegét 10 év alatt törleszttesse le.

Ezzel egyidejűleg kimondották, hogy a pénztárnok írja ki az egyes egyházakat terhelő 2 krajczáros kivetések és az espedes urak intézkedjenek behajtásokról.

Egyházkerületi és főiskolai számvevővé közfelkiáltással Tóth József tanár választották meg, ki eddig is lelkiismeretes szorgalommal töltötte be ideiglenesen Gelsen-czey Pál helyét.

Békésy Gyula főgymnásiumi igazgató a vallás és közoktatásügyi miniszter által az ujonnan felállított debreczeni tankerület igazgatójává nevezetvén ki, a tanári állomásától és az egyh. kerületi tanügyi bizottsági tagságától lemond, mi az egyházkerületnek hosszas és buzgó tanárkodásáért köszönete s szerenese kívánása kifejezésével tudomásul vétetik.

Délután az egyházkerületi bíróság fogzart ülést tartani a fogyni ügyekben, s annak végével közgyűléssé fog átalakulni, mely holnap délelőtt 9 órakor folytatattatni fog.

Napi hírek.

Debreczeni tankerületi igazgatóság. Ilyen is van már; melyhez a tisztántali ref. egyházkerület közpiskolái tartoznak és az új közpiskolai törvény értelmében egy igazgató által gyakorolják telettök a kormány a királyi legfőbb felügyeleti jogot. A közok-

tatásügyi miniszter e kerület élére Békésy Gyulát a debreczeni ref. főgymnasium kitűnő igazgató tanárát állította, ki tanári állásáról a most folyó egyházkerületi közgyűlésen már be is adta lemondását. Mi is szerencsét kívánunk a megőrdemelt kitüntetéshez.

Az 1885-iki képviselőválasztók névsorának kiigazítása végett a központi bizottság május 6-án fog ülést tartani.

A közúti vasut közgazgatási bejárása a mint már írtuk a napokban talán már pénteken fog megtörténni. Ez alkalmából a bejárást Armós Bálint elnöke alatt a következő tagokból álló bizottság fogja teljesíteni. Steinfeld Antal városi biztag, Precinszky Pál kir. mérnök, és a városi tanács részéről Boeczó Sámuel t. főjegyző és Balogh Mihály városi főmérnök.

A gazdasági tanács mikédevelői előadására, mely május hó 11-én lesz, már nagyban folynak a próbák és előkészületek. A buzgó gazdászok nem kis fába vágják a fejszét a mikor olyan nagy feladatra mertek vállalkozni, hogy a „Falu rosszat” előadják. Azonban a kedv és igyekezet, melyvel minden szereplő szerepét tanulmányozza, biztositani látszik arról, hogy az előadás sikerülni fog. A páholyjegyekre holnap-tól kezdve előjegyezhetni lehet a gazdasági intézet ifj. olvasó termében napoként 11-től 12-óráig.

A „Debreczeni Ellenör” könyvnyomdájába egy jó házból való s jó iskolai bizonyítvánnyal ellátott fiu, tanulól felvétetik. Ertekezhetni eziránt a nyomdai művezetővel.

Adoma egy táncosné életéből. Marie Taglioni, a nemrég elhalt híres táncosné életéből a következő adomát beszéli Arsène Houssaye. 1852-ben Houssaye Morry herceg egyik olyan ebédjén találkozott az akkor Voisins gróftól már elvált Taglioni asszonnyal, melyen nagyobbára művészek voltak jelen s kivülé nöl csak egy: Rachel. E két nő olyan elegánsul egyszerűen jelent meg és viselkedett, hogy bárki is főrangúaknak tarthatá őket. Houssaye Delacroix és Gilbert de Voisins gróf között ült — ez utóbbi csak akkor érkezett meg, midőn valamennyien asztalnál ültek már. Legelőször is azt kérdezte az erdemes gróf Houssayétől: „Ki az a tanító, a ki Morry jobboldalán ül?” — Houssaye igen kurtán felelt: „Az ön felesége.” — A gróf nem is volt meglepve s csak annyit mondott rá: „Az meg lehet.” — Taglioni, a ki valószínűleg meghallotta a gróf kérdését, kissé csipősen mondta Morrynak, hogy mi hozta őt ilyen társaságba? Az ebéd végeztével Voisins gróf a ki retenthetlen férj volt még feleségével szemben is, elég — cinycus volt magát Taglioni Mariának bemutatni. Az ünnepe táncosné elnevezte magát: „Azt hiszem, uram, hogy én már 1832-ben szerencsés voltam önnel megismerkedni.” Ebben az évben lépett ugyanis házasságra azzal a derék gróffal, a ki már esküvője napján is megelégedett arról, hogy ő megönsült.

Tanuló kerestetik. Egy jó házból való fiu tanulól felvétetik Kerekes Albert épület és bútorasztalos műhelyében morgó-utca 626 sz. alatt.

Műllen idő, műllen idő! sóhajthatunk föl mindnyájan a „Lili” öreg nagybácsijával. Bizony igazi kedélyelő, gyilkos idő. Már nem is nap, hanem hétszámra számított az esőt, s különösen 2-3 nap óta ugyszólván szakadatlanul, éjjel-nappal ömlik a nyakunkba. Pedig bizon nem kívánja már senki, a gazdálk pedig aligha megönsenek ijedve tőle; mert az „aldás” is átokká válhat, ha sok. Most is midőn e sorokat írjuk, elkeveredve sir az ég, s olyan vastag felhővel van bevonva a szemhatárig, hogy — tán ki sem derül többé... „Műllen idő, műllen idő, műllen idő!”

A senki. Aradon nemrég egy fiatal ember jelentkezett a lelkési hivatalnál, kézenfogva vezetvén egy esinos leányzót. A lelkésznek előadták, hogy házasságra akarnak lépni. — „Mi az ön neve?” — „Hát a lelkész.” — „János”, felelt az ifj. — „Hát a másik.” — „Nincs másik, én legalább nem tudok és soha se is tudtam.” — „Hány éves?” — „Mikor iskolába jártam, azt mondták a gyerekek, hogy 13 esztendő lehetek, annak már van vagy 15 esztendeje.” — „Hát hol járt az iskolába?” — „Ha én azt tudnám!” — „Milyen vallása van önnek?” — „Hát én azt sem tudom!” — „Volt ön a vallása szerinti templomban valaha?” — „Igen.” — „Volt-e abban kereszt és oltár?” — „Volt a manót, nem volt ott!” — „Hát mi volt?” — „Nem volt ott egyeb, mint egy kis asztal, leterítve szépen.” — „Nohát református?” — „Az meg lehet.” — „De hát hogy tudjuk meg, hogy kicsoda ön?” — „Hogy? Furesa! hát meg kell kérdezni a tisztelendő uraktól a klastromban.” — „Hol?” — „Hát Kolozsváron.” — „Igen, de ki felől tudakozódjunk ott?” — „Hát a János felől; én voltam a hetes, a ki a tisztelendő urak eszmáit puczovalta, nekik csak kell tudniok, hogy ki puczovalta a eszmájukat!”

A „Figaró házassága”-nak szerzője.

Tegnap mult 100 esztendeje, hogy először előadták e darabot, mely még most is oly népszerű, mint akármelyik híres új-donság.

1784-ben csak sok küzdelem árán sikerült a darab genialis szerzőjének Caron Beaumarchais-nak kieszközölni, hogy színre kerüljön. A cenzura szemében meghoósíthatlan hibája volt a színműnek, hogy Figaró a szolgálta okosabbnak volt felúntatva Almainviva grófnál. A király helybenhagyta a tilalmat, de Beaumarchais nem volt az az ember, a ki oly könnyedén megadta volna magát. A királyhoz folyamodott, addig szötte a cseleket, míg a darab színre került a Trianonban a Felsősegek és az egész udvar jelenlétében.

Es ez alkalmával a francia nemesség színéjava megtapsolta Figaró éleshangu tulmerész monológját az V. felvonás 3-ik jelenetében. „Nem gróf ur, ön nem fogja birni feleségemet. Mert ön nagy ur, azt hiszi, hogy nagy lángész is! Nemesség, vagyon, rang, hivatalok, mindez büszkévé teszi őnt! De mit tett ön, hogy mindezeket bírja! Csupán azt a fáradságot méltóztatott venni magának, hogy szülessék; semmi egyebet. Ön különben egészen közönséges ember! Míg én alamerülve a nagy tömegben, csupán, hogy megélhessek, több tudományt és több számított voltam kénytelen alkalmazni, mint a mennyivel egy egész század óta kormányoztak Spanyolországot.

Es a monológot tapsolta az egész ország! Ilyen volt már ekkor a hangulat Franciaországban. Midőn Rousseau Emilje miatt a parlament elítélte, ki segítette Rousseau szökni, ki adott neki pénzt és ajánlóleveleket, a cenzura feje. Malesherb és Luxembourg tábornagy!

A királyt játék közben rábírták, hogy a társadalom alapját ostromló Beaumarchais fogassa el. A király egy pique-hetesre írta le az elfogadási parancsot, melyet azonnal végre is hajtottak. De a győzedelmes Beaumarchais egész Franciaország rokonszenve kísérte a fogságba, ki is került nemsokára a börtönből és néhány évvel később, lakása ablakából nézte, mint szedi széjjel a bősziült tömeg a Bastille falait.

Beaumarchais első diadalát, nem mint író, hanem mint óráis ülte.

E mesterséget atya műhelyében tanulta meg és pedig oly jól, hogy rövid gyakorlat után egy új és fölötte practicus kerék-fékezőt talált ki.

Egy év mulva azonban már XV. Lajos leánya, Mesdame de France, mellett szolgált, mint gitár-mester. Tanította a hercegnőket gitározni, és részt vett az udvar minden intim mulatságain és pedig rendezői minőségben. Alig volt még az első 20,000 frankja, „királyi titkári hivatal” vásárolt; ezzel nemesség is járt. Es most már joggal használta neve előtt a de előzőcsókat melyet eddig csak úgy — jóhangzás kedvéért bigesztgetett oda. Az udvaroncok nem szivesen látták ez ifju plebejus emelkedését! de Beaumarchais bátran szembe szállt elleneivel. Megbízható fegyverei voltak; a kard és a szemtelenség. Midőn nemességét kétségbevonták, egész komolyan felelt a gógus udvaroncoknak: „Monsieur, jen ai la quittance.” Megmutathatom a nemességemről szóló — nyugtát. Egy másik udvaronczot, ki inselkedni mert vele, párbajban megölt. Egy harmadik valamely udvari estély alkalmával megakart alázni a fényes ruhában pompázó parvenut, és hízeg szavakkal közeledvén hozzá, így szölt: „Uram, ugyan nézze csak órámat; rossz az ár: hisz ön ért az effélékhez.”

„Igen” felelt Beaumarchais, „de figyelmeztetem őnt, hogy nagyon ügyetlen vagyok; és ezzel földre ejtette az órá, mely annyi részre tört, a hány kerék volt benne. Később az amerikai szabadsághoósoknak szállított fegyvert. Ezután milliókat szerzett. Ekkor Voltairet adta ki a legfényesebb kiadásban. Ebben egy millió frankot vesztett. Halála után egy millió frank adósága maradt, éppen annyi, a mennyit Voltaire költsött!

Közgazdaság.

Az 1884. évi debr. Sz. Györgynapi orsz. vásár árfolyamai.

(Vége.)

1 liter olvasztott tehén vaj, 85 kr. Szalonna zsír 60 kr. Szilva pálinka 68 kr, új 58 kr. Élet 36 kr. 30 fokú szesz 44 kr. Tej 7-9 kr. Tejfel 38-44 kr. Boreczet 20-24 Szeszeczet 6-10 kr. Aszalt szilva 22 kr. Piaczi liszt 6 kr. Kendermag olaj 40 kr. Vad repeze olaj 40 kr. 1 kl. Petroleum 24 kr. 1 hkl Hegyi Bor 6 16-24 frt. Hegyi bor új 11-12 frt. Lenese szepességi 16 frt. Borsó szepességi 14 frt. 40 kr. Paszuly fehér 8 frt. 80 kr. Repczemag vetett 6sz 6.80, 8.13 Repczemag vetett var 3.59, 3.80 Kendermag 4.50 5 frt. Dió 7.50 8 frt. Aszalt szilva 18 frt. 20 kr. Aszaltvany 3 frt. 25 kr. 1 zsák Burgonya 1.10 1.80 1 pár tyuk 1.30 1.80 Csirke 70 kr. 1.30, Kappan 2.50 2.80. Lud kövér 4-6, Sovány 3-4, Pujka 4-6, Kása 1.50 1.80. 12 drb. tyuk tojas 24 kr.

Husarak

megállapítva s bejelentve 1884. április 30-tól május 7-ig.
49 kr. Rác Györgynél Czegléd utca 2599. sz. a.
48 kr. Rác Györgynél Csapó utca 10. szám a. Rózsater 6. sz. a. Balogh Já-

nosnál mester-utca 1113 sz. a. Katona Lajosnál rózsater 10 sz. alatt.

50 kr. Erdelyi Jánosnál hatvan-utca 1519. sz. a.

Minden többi bejelentett mézarszékekben pedig 52 kr.

Jegyzet: Magyar Gábor három székében 1 kilo hus nyomtaték nélkül a közönség részére 8 krral, — a es. kir. katonai kórház részére pedig 10 krral drágább. Debrecze, 1884. április 30.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenör” eredeti táviratai.)

Budapest, apr. 30. A képviselőházi ülésén a tegnap elfogadott tjavaslatok végleg megszavaztatuk. A közlekedésügyér Krésztkovics interpellációjára válaszolt a R á b a szabályozása, a kereskedelmi miniszter pedig Gündöcsnek a portai takarékpénztárak tárgyában. Tudomásul vétettek.

Fiume, ápril. 30. Klottid főhercegné lebetegedését minden órán várják.

Felolós szerkesztő és kiadó laptnajados: Vertesi Arnold.
Főtanácsos: Karczag Vilmos.

Nyilt-tér.

Nem esoda!

„Brandt R. urnak. Én nem győzők eléggé csodálkozni az ön labdacainak nagy hatásán, már évek óta meg se bírtam hajtani derekamat, s most valamely nehéz tárgy fölemelése is könnyen megy; tagjaim benuitás megönsít ismét feketek mindkét oldalomon. Tisztelettel Winkler M., Tyrol faluban Meran mellett, Tirolban.”

A valódi „Brandt” Richard-féle svájci labdacok — egy doboz ára a gyógyszer-takban 70 kr. — a vért tisztítván, csaknem minden krónikus betegségben jó sikerrel használhatók. De figyelni kell, hogy a doboz czimlapján Brandt Richard zürichi gyógyszerész aláírása s a svájci fehér kereszt vörös mezőben meglegyen. A ki svájci labdacokat vesz, se pénztét, se bizalmát nem bánja meg.

IGÉRVÉNYEK

Osztr. hitelintézeti sorsjegyre húzás május 1-én

főnyeremény 150,000 frt.

4 frt 50 kr } 50 kr bélyeg.

Osztrák Vörös kereszt sorsjegyre húzás május 1-én

főnyeremény 100,000 frt.

Ipar-egyesületi takarékos hitelintézet.

Coaks (pirszén).

Ezennel tisztelettel értesítjük a Coaks (pirszén) vevőinket, hogy f. év május hó 1-től annak árát 100 kilogrammonként 2 frt 40 krra leszállítottuk s gyártmányunk eskakis kint a gyárban kapható.

Légszeszgyár igazgatósága.

MATTONI-FÉLE
GLESSHÜBLER
legjobb asztali- és üdítő ital,
kítő hatásának bizonyult köhögésknél,
gégebajoknál, gyomor- és hólyaggyor-
rutnál.
Mattoni Henrik, Karlsbad és Budapest.

A LEGJOBB
CZIGARETTA-PAPIR
a valódi
LE HOUBLON
francia gyártmány.
Cawley és Henry-től Párizsban.
Utazásoktól mindenki óvatik.
A cigarettá-papir csak akkor valódi,
ha minden egyes lap
LE HOUBLON bélyeggel és
minden boríték az állat álló véd-
jegyvel és aláírással el van látva.

500 FEHÉLLEK
FORMAT
FRANCS
Cawley & Henry
FABRICANTS
Face-Simile de l'Etiquette 17 Rue Bergère à PARIS.

BORSÁNYI VIKTOR

GAZDASÁGI GÉPÉSZ DEBRECZENBEN

N.-V. Árad-utca 2227. saját ház.

Ajánlja a nagyérdemű gazdaközönségnek újonnan és dusan felszerelt

GAZDASÁGI GÉPRAKTÁRÁT,

hol jutányos árban kaphatók: minden egyes, kettős és három barázdas ekék és eke-rezsek, kapáló és töltőgépek, Magtakarók, Hovard és Skót boronák soros és szórvavetőgépek, szena gyűjtők, szecca és répvágók, tengeri morzsolók, csöves tengeri daralók (kis óriás.) Legújabb szerkezetű könnyű

JÁRGÁNY CSEPLŐGÉPEK,

többféle szelelő- s Backer-féle rosták üszög választó szerkezettel; Export rosták, kő-köly és kőkőny választók. (Trieurok) könnyűen kezelhető ruhamangorló gépek, kerti fecskedők, borsajtók, továbbá

Gőz cseplőgépekhez való részletek:

tengelyek, rézperselyek, aczéldobosok, fűlécsek, faperselyek, rugók, csavarok du gattyu karikák, (kolbeuringe) kazancsövek, csőszorítógépek, tüzelőroztályok, szivótművek, malomtengelyek, aczélsapok, merítő bádokok, rostaszövetek s egyéb géprészek.

Gépműhelyemet újabban is több segédgépekkel felszereltem, mindenféle gép és kazánkészítéket, javításokat, vasszerzergályos munkákat jutányos árak mellett gyorsan teljesítek.

Egy 8 lóerejű Shuttleworth-féle gőzcseplőgép ugyiszintén egy csak öt hétig használt, 8 lóerejű magános új cseplőgép (gőzmozgony nélküli) jutányos áron eladó.

Messze ágazó gyári összeköttetéseimmél fogva kívánatra bármiféle gépeket, vagy géprészeknek megrendelését, beszerzését és felállítását gyorsan és jutányos áron eszközölöm.

Statistika!

Azon betegségek melyeknél a malátakészítmények, Hoff János-féle rendszer, használtattak a következők: köhögés, légsó esz, tüdőszorítás, alvástalanság, elerőtlenedés, ideg, láz, vérszegénység, emésztési bántalmak. — A használtabb készítmények, malátakivonat, egészségi sör, malátacukor, koncentrált malátakivonat, malátamell-cukorkák. Valamennyi a Hoff János találmánya és rendszere szerint.

SZENVEDŐKNEK becses figyelmébe.

Ezen kik már veszte voltak, ezen gyógyhatásos szernek köszönhetik életüket s örövendek annak.

Nyilvános köszönőirat.

Egyáltalában a hirdetésekben igen kevés bizalommal lévén, nagyon csekély reménnyel kezdtem el az ön malátakészítményeinek a használatát. De képzelje el azon örömet, mely családomban uralkodék, midőn az ön Hoff János-féle koncentrált malátakivonatának használata után már hónapok óta elvesztett egészségemet teljesen ismét visszanyertem, mellem oly egészséges a milyen ez előtt még sohasem volt, a köhögés mely folyton gyötört el mult s már hála istennek egészséges vagyok! Hála köszönetem érte!

Babocsa, febr. 22.

STEINER DÁVID.

Hoff János legtöbb fejedelmek udv. szállítója es. kir. tan. arany koronás érdemkereszt, porosz és német rendek lovagjának, Bécs. Graben Bräunerstrasse 8.

Nyilvános köszönőirat

Tek. ur! Ön kintő malátakivonat-egészségi söre igen gyógyhatásos. Tíz havi nehéz betegségem óta pontosan használok, visszanyertem erőmet. Mellékelve küldök 14 frt 60 kr. további 28 palack malátakivonati sörét.

Szeben, április 1882.

TANGL VILMA.

Magas elismerések a Hoff János-féle malátakivonatnak, császárak, királyok és hercegek által.

I. Vilmos német császár: „az ön pompás malátakivonata.” Ferencz József osztrák császár „örömmel tüntetem önt ki.” A szász király: „a királyné anyjának igen jót tesz. A dán király: „gyógyhatást tapasztaltam.” A meklenburg-sverini nagyherceg, „elismerésem.”

Hivatalos gyógyjelentés.

Csász. kir. szab. központi bizottság, stb. Flensburg. A Hoff János-féle malátakivonati egészségi sör egészen kintő erőstő szernek bizonyult.

Wittge örnagy, a porosz kóroda képviselője.

Árak: Malátakivonat egészségi sör 1 palack 60 kr. 13 pal. 7,26 frt. 28 pal. 14,60 frt. 58 pal. 30 frt. 1/2 kilo malátacukor 1. 2 frt 40 kr. 1/4 kilo 1 frt 30 kr. II. 1/2 kilo 1 frt 60 kr. 1/4 kilo 90 kr. III. 1/2 kilo 1 frt. 1/4 kilo 60 kr. Malátacukorkák 1 zacskó 60 kr. 30 és 15 kr. Malátakivonat 1 üveg 1 frt 12, kisebb 70 kr. — Gyermekek tápmalátá-liszt 1 frt. Egy malátá fürdő 90 és 50 kr. 2 frton alól semmisen szállítatik. Az első valódi Hoff János-féle nyakoldó malátá mellé-cukorkák kék papírban vannak. Vevésnél csakis ilyenek kerendők.

Főraktár Debreczen: Csanak József fűszerk., továbbá Rickl József Zelmos Gerebly Fülöp és Varga Lajos uraknál. Nyiregyháza: Korányi Imre gyógy. Nagyvárad: Jaky Antal. Nagy-Károly: Ujházy István, Kaufmann Jakab, N.-Bánya: Ifj. Orosz István. Szatmár: Jakó Mihály. Zilah: özv. Weiss Sámuelné. H.-Böszörmény: Dengeyl László továbbá az ország minden nevezetesebb gyógyszerházában.

GYÉMANT
ÉKSZEREK

Kedvező alkalom.

Alulírottak kénytelenek lévén eddigi fizethelyiségüket átépítés miatt elhagyni.

ÓRAK ÉS
LÁNCZOK

dusan felszerelt
raktárunkat

arany és ezüst ékszereit
gyémánt broschok, gyűrűk és
fülbevalókat, órák, lánczok és a házi szük-
ségletre szokásos ezüst eszközöket
rendkívül leszorított árakon

sőt a saját bevásárlási árakon is elárusítják.

A t. cz. közönség b. figyelmébe ezen

KEDVEZŐ ALKALMAT olcsó ékszerek bevásárlására

ajánlva, maradunk kitünő tisztelettel

Blau Lipót és fiai

DEBRECZENBEN

főpiacz 2137. szám.

ARANY
ÉKSZEREK

ÓRAK
LÁNCZOK

Orvosi bizonylatok

"Margit"

GYÓGYFORRÁSRÓL.

Előnyös tulajdonsága valamennyi szikleges vizek között, — vegyi alkotásának szerencsés összetétele kevés szabad szénsav, de gazdag, félig kötött szénsav tartalma.

Dr. Korányi Frigyes egyetemi tanár és kir. tanácsos. Jó hatásnak találtam a légutak és gyomornyálkahártyáinak hurutos bántalmainál. A Selters-, Radein-, Vichy- stb. vizektől különböző csekélyebb szabadszénsav tartalmánál fogva, s azért vérszék lehetősége, vagy a hol a vérkeringési szervek izgatásától kell tartani, a szénsavanyusabb vizek fölött előnyvel bír.

Dr. Gebhardt Lajos egyetemi tanár, Rókus-kórház igazgatója. Kiválóan jó hatásnak bizonyult a légző-emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál oly annyira, hogy jelenleg rokonalkatu más ásványvíz kórházunkban alig rendeltek, — csekély szabad szénsav tartalmánál fogva, oly esetekben is sikeresen alkalmazzuk, a melyekben a Selters-, Giesshübl-, Gleichenbergi-vizeknek használata határozottan háros volna.

Dr. Navratil Imre egyet. tanár. Torok-, gége-, légsó- és hörbetegekben igen jó, kiváló hatást pedig akkor gyakorolt, ha az emittett szervek bántalmával rokon természetű gyomorbad volt jelen.

Dr. Poór Imre egyetemi tanár. Gége-, tüdő-, gyomor, vízólyag idült hurutját szintgy osztja, mint a sem bevétve, sem belélegezve, a fejben vagy tudóban nem okoz semmi vértörődést.

Dr. Kétly Károly egyet. tanár. Légző, emésztő-szervek hurutos bántalmainál jó eredménnyel alkalmaztam Selters-, Gleichenbergi-, Giesshübl vizek fölött kisebb szénsav tartalmánál fogva előnyvel bír.

Dr. Barbás József Rókus-kórházi orvos. Légsó, emésztő- és vizeledőszervek hurutos bántalmainál bátra versenyez a külföldi szikleges ásványvizekkel.

Dr. Bamberger Henrik egyetemi tanár, udvari tanácsos. Légző-, emésztő-szervek idült hurutjainál tapasztalt eredmény bizonyítja, hogy gyógyhatásban teljesen azonos Selters-, Giesshübl- és Vichy-vizekkel.

Dr. Duchek András egyetemi tanár, udvari tanácsos. Összetétele és kellemes ízénél fogva ajánlható a légző és emésztő-szervek körállapotainál.

Ez idő szerint Európa legelső és leglátogatottabb tüdőbetegek klimatikus gyógyintézet **Görbersdorf** a „Margit“-forrás gyógyhatásáról. — Sok oldalu legkedvezőbb eredmények alapján, melyeket én gyógyintézetemben a „Margit“-forrás gyógyvizet alkalmazása által a légutak idült hurutos bántalmainál tapasztaltam, hivata érzem magamat ezen betegeim által kedvesen fogyasztott és jól tűrt gyógyvizet a legsürgősebben ajánlani.

Görbersdorf, 1879. március 18-án.

Dr. Römpler Tódor.

Borral használva a legegészségesebb és legkellemesebb ital.

Kizárólagos **ÉDESKUTY L.** magy. kir. udvari szállító-főraktár nál Budapest.

Kapható azonkívül minden gyógyszerházban, fűszer-kereskedésben, szállodában és vendéglőben.

Alapított 1858-ban.

WALSER FERENCZ

első magyar gép- és tüzelőszerek gyára, harang és ércöntődéje.

BUDAPESTEN ROTTENBILLER-UTCZA 66.

Ajánlja gyártmányát mint magyar különlegességet,

kutakban és mindennemű szivattyukban.

Elvállal teljes vízvezeték berendezését városok, földbirtokosok és magánok részéről, modern technikai alapon és kedvező feltételek mellett, ajánlkozik

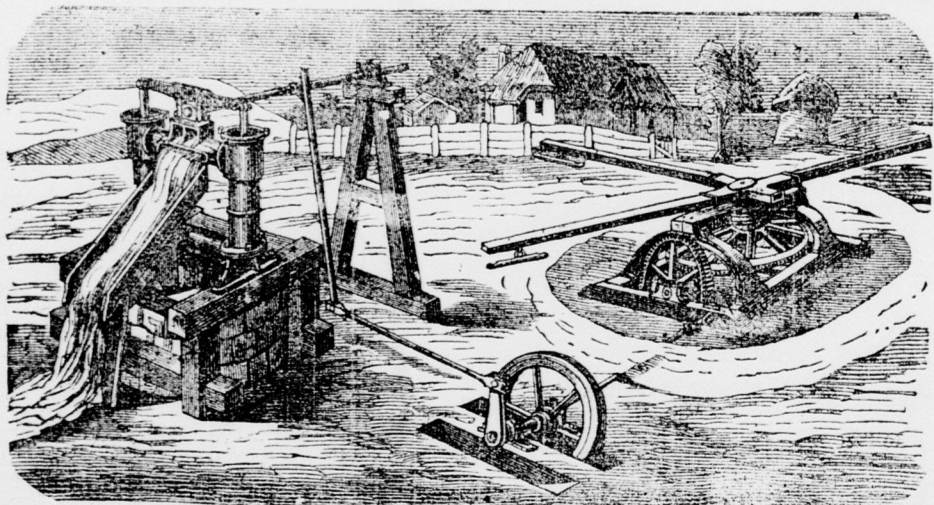
KÖZ és MAGÁN-FÜRDŐK
felszerelésére

szagmentes űrszekek

felállítására és minden vízműi munkát gyors és pontos kivitelére.

Képes árlapok, és részletes költségtervezetek kívánatra díjmenten köldetnek.

EGYETLEN BELFÖLDI SZIVATTYU GYÁR.

Debreczen, 1884. Nyomatott a „Debreczeni Ellenőr” könyvnyomdájában. Piacz, SIMONFFY-ház.